

Meer Covid-19 sterfgevallen in omgeving met ongezonde lucht

Verse lucht is hulpmiddel in de strijd voor gezonde lucht en longen

Wat is het verband tussen ongezonde lucht en de Covid-19 sterfgevallen?

Ieder jaar veroorzaakt luchtverontreiniging ongeveer **400 000 vroegtijdige sterfgevallen in de EU** en honderden miljarden euro's aan externe kosten in verband met de gezondheid. Fijn stof (PM 2.5), stikstofdioxide en ozon op leefniveau zijn de verontreinigde stoffen die verantwoordelijk zijn voor de meeste vroegtijdige sterfgevallen en mensen in stedelijke gebieden worden eraan blootgesteld (1). Luchtverontreiniging veroorzaakt in de EU gemiddeld meer dan 1000 vroegtijdige sterfgevallen per dag, meer dan tien keer zo veel als het aantal sterfgevallen door verkeersongevallen (2). Hoeveel vroegtijdige COVID-19 sterfgevallen kunnen in verband gebracht worden met luchtverontreiniging?

Wat is het verband tussen stof (PM 10), fijn stof (PM2.5) en Covid-19 sterfgevallen?

In oktober 2019 verscheen een publicatie van een onderzoek (3) uitgevoerd door de universiteit in Goyang, Zuid-Korea, waar werd onderzocht wat de invloed is van fijn stof op luchtweginfecties door onder andere het coronavirus. De onderzoekers veronderstellen dat virusdruppels zich hechten aan de condensatiekernen van fijn stof (o.a. PM10) Volgens recent onderzoek (4) van de Italiaanse wetenschapper Leonardo Setti is er bovendien een duidelijk verband tussen luchtvervuiling en de overdracht van Covid-19. De Nederlandse krant 'Gelderland' stelt: "Coronavirus duidelijker in gebieden met vervuilde lucht: het is een onderschat risico". (5) "Het nieuwe coronavirus vormt een groter risico in steden met luchtvervuiling", waarschuwen Europese experts op VRT NWS. (6) De

Engelse krant 'The Guardian' stelt: "Air pollution linked to far higher Covid-19 death rates, study finds". Slechts een kleine verhoging van luchtvervuiling van 1 µg/m³ in PM2.5 verhoogt met 15% de 'Covid-19 mortaliteit', en die link is 20 keer sterker dan die tussen luchtvervuiling en algemene mortaliteit. (7)

Hierbij enkele nuttige tips voor gezonde lucht en een oproep tot het implementeren van een Nationaal Ventilatieactieplan want burgers hebben het **recht op schone lucht**.

Nationaal Ventilatieactieplan tegen Coronavirus

Lees de nuttige informatie over luchtkwaliteit op www.curieuzeneuzen.be Het grootste burgeronderzoek over luchtkwaliteit ooit en bekijk de kaart met de resultaten.

Ventileer meer dan ooit, continue 24/24, bijvoorbeeld via een ventilatiesysteem (vervang je filters en maximaliseer je debiet), ventilatieroosters of ramen op een kier.

Gebruik bij onvoldoende ventilatie een luchtreiniger met HEPA filter en hoge CADR. Gebruik de luchtreiniger ook tijdens de nacht. Geavanceerde luchtreinigers beschikken over de meest geavanceerde filtertechniek en verwijderen 99,99% van alle fijnstofdeeltjes (PM2.5), bacteriën, huisstofmijt, schimmelsporen en andere micro-organismen.

Auto's, brommers en vrachtwagens vertragen best hun rijsnelheid.

Kook met het deksel op de pannen. Zo vervuil je de binnenlucht minder en bespaar je energie. Gebruik je afzuigkap als noodventilator en verlucht tijdens en na het koken.

Gebruik in je woonkamer de 'zomerventilator' voor een verhoogde luchtverplaatsing als noodmaatregel want ventilatie verdunt virussen.

Probeer zoveel mogelijk de was buiten te drogen of met de ramen open. Verlucht de wasplaats.

Koop kamerplanten die de lucht zuiveren. Jasmijn, lavendel, sanseveria, Aloë Vera, gardenia, spinnenplant, valeriaan, klimop en lepelplant.

Stook niet met hout en maak geen vuur in open lucht.

Blijf in uw KOT maar ventileer maximaal want de binnenlucht is veel vuiler dan de buitenlucht!

COVID-19	Coronavirus disease 2019
PM 2.5 en PM10	PM is de Engelse afkorting van Particulate Matter = fijn stof. PM2.5 zijn vaste of vloeibare stofdeeltjes die kleiner zijn dan 2,5µm. PM10 = fijn stof kleiner dan 10µm.
µg/m ³	Microgram per kubieke meter (meeteenheid voor de concentratie van een verontreinigde stof in de lucht)
Stikstofdioxide (NO ₂)	Giftig roodbruin gas. Stikstofoxide (NO _x)

Ozon (ozon op leefniveau, O ₃)	Kleurloos gas met een scherpe geur dat niet direct in de atmosfeer wordt uitgestoten, maar wordt gevormd door de chemische reactie van verontreinigde stoffen bij zonlicht.
HEPA filter	High Efficiency Particulate Air. Een HEPA filter verwijdert stof (PM 10), fijn stof (PM2.5), bestanddelen van rook, schimmels, bacteriën, huidschilfers en allergenen van de huisstofmijt uit de lucht.
CADR	Clean Air Delivery Rate - Dit is het reinigingsvermogen van een luchtreiniger. Hoe hoger de CADR, hoe beter. Richtlijn 450 – 600 m ³ /h voor fijn stof (PM 2.5)

- (1) Rogerson Mark, Damijan Fiser, Persbericht Europese Rekenkamer 'Luchtverontreiniging: gezondheid van EU-burgers nog steeds niet voldoende beschermd, waarschuwen controleurs', Luxemburg, 11/09/2018
- (2) Persbericht van de Europese Commissie van 16 november 2017.
- (3) Cheon JM, Yang YJ, Yoon YS, Lee ES en anderen, Influence of Fine Particulate Dust Part Matter 10 on Respiratory Virus Infection in the Republic of Korea, oktober 2019
- (4) Leonardo Setti, Coronavirus, smog in Nord Italia "accelera diffusione": lo studio.notizie.virgilio.it
- (5) De Gelderlander – 20/03/20 door Leo van Raaij
- (6) VRT NWS 16/03/20 door Michaël Torfs
- (7) The Gardian, Air pollution linked to far higher Covid-19 death rates, study finds, Damian Carrington, 7/4/2020